

Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 11 Νοεμβρίου 2020

Ένωση Κεφαλαιαγορών: αργή η πρόοδος

Η ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων αποτελεί βασικό εδραιωμένο στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποτελεί έναν από τους πυλώνες της ενιαίας αγοράς, μαζί με την ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων, αγαθών και υπηρεσιών. Παρά τις προσπάθειες της Επιτροπής να επιτύχει τον φιλόδοξο στόχο της οικοδόμησης μιας Ένωσης Κεφαλαιαγορών, το εγχείρημα δεν έχει ακόμη αποφέρει αποτελέσματα, σύμφωνα με έκθεση που παρουσίασε σήμερα το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ).

Στην ΕΕ, παραδοσιακά οι επιχειρήσεις βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στις τράπεζες για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων τους. Με σκοπό να προσφέρει στις νεοφυείς και τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) μια εναλλακτική πηγή χρηματοδότησης και να κινητοποιήσει ιδιωτικά κεφάλαια, η Επιτροπή καταβάλλει από το 2015 προσπάθειες για να συμπληρώσει την Τραπεζική Ένωση με μια Ένωση Κεφαλαιαγορών. Η Ένωση Κεφαλαιαγορών προορίζεται επίσης να άρει γενικότερα τους διασυνοριακούς φραγμούς στις επενδύσεις εντός της ΕΕ.

«Η Ένωση Κεφαλαιαγορών παραμένει ένα ημιτελές εγχείρημα και μένει ακόμη να γίνουν πολλά», δήλωσε ο Rimantas Šadžius, Μέλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και αρμόδιος για την έκθεση. «Τα μέτρα της Επιτροπής για τη διαφοροποίηση των επιλογών χρηματοδότησης των ΜΜΕ και οι προσπάθειες για την ανάπτυξη τοπικών κεφαλαιαγορών στο πλαίσιο της Ένωσης Κεφαλαιαγορών δεν έχουν μέχρι στιγμής καταλυτική επίδραση. Κατά τη γνώμη μας, η ενίσχυση του ρόλου του επιμερισμού των κινδύνων με τον ιδιωτικό τομέα μέσω των κεφαλαιαγορών εξακολουθεί να αποτελεί μια φιλόδοξη και επιτακτική προτεραιότητα. Το αποτέλεσμα δεν θα ήταν μόνο ένα ενωσιακό χρηματοπιστωτικό σύστημα σταθερότερο και ανθεκτικότερο στις κρίσεις, αλλά και ένα χρηματοπιστωτικό σύστημα καλύτερα εξοπλισμένο για την τόνωση της ανάπτυξης, ιδίως στις περιπτώσεις που η παραδοσιακή τραπεζική χρηματοδότηση δεν είναι εύκολα διαθέσιμη ή όταν δεν αποδίδει τα αναμενόμενα.»

Οι ελεγκτές διαπίστωσαν ότι, παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί, οι προσδοκίες που είχαν διατυπωθεί ήταν υπερβολικά υψηλές και δεν ήταν ρεαλιστική η επίτευξή τους, λαμβανομένων υπόψη των μέτρων που θεσπίστηκαν στο πλαίσιο της Ένωσης Κεφαλαιαγορών. Μέχρι σήμερα, οι περισσότερες νομοθετικές πράξεις που σχετίζονται με την Ένωση Κεφαλαιαγορών είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε εφαρμογή είτε τέθηκαν σε εφαρμογή μόλις πρόσφατα. Ειδικότερα, πολλές από τις βασικές δράσεις του σχεδίου δράσης της Επιτροπής για την Ένωση Κεφαλαιαγορών, οι οποίες δεν έχουν ακόμη δρομολογηθεί, μπορούν να αναληφθούν μόνο από τα ίδια τα κράτη μέλη ή με την πλήρη

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο του ΕΕΣ www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

στήριξή τους. Πολλά από τα μέτρα που μπορούσε να λάβει η Επιτροπή στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ήταν μη δεσμευτικά ή περιορισμένης εμβέλειας, και δεν συνεισέφεραν σημαντικά στη δημιουργία της Ένωσης Κεφαλαιαγορών.

Σύμφωνα με τους ελεγκτές, τα μέτρα για τη διαφοροποίηση των πηγών χρηματοδότησης για τις επιχειρήσεις ήταν υπερβολικά αδύναμα ώστε να λειτουργήσουν ως κίνητρο και καταλύτης για μια διαρθρωτική στροφή προς περισσότερη χρηματοδότηση από την αγορά στην ΕΕ. Παραδείγματος χάριν, οι ελεγκτές σημειώνουν ότι η πρόσβαση των ΜΜΕ στις δημόσιες αγορές δεν έχει μέχρι στιγμής βελτιωθεί σημαντικά ούτε έχει καταστεί φθηνότερη. Σημειώνουν επίσης ότι η Επιτροπή θα μπορούσε να έχει καταβάλει περισσότερες προσπάθειες για την προώθηση του χρηματοοικονομικού εγγραμματισμού μεταξύ των ΜΜΕ και των δυνητικών επενδυτών. Επιπλέον, η νομοθεσία περί τιτλοποιήσεων –η οποία θα μπορούσε να λειτουργήσει ως έμμεσο χρηματοδοτικό μέσο για τις ΜΜΕ– αποτέλεσε θετικό βήμα, αλλά δεν έχει ακόμη επιτύχει τον αναμενόμενο αντίκτυπο όσον αφορά τη διευκόλυνση της χρηματοδότησης, ούτε βοήθησε τις τράπεζες να αυξήσουν τη δανειοδοτική τους ικανότητα.

Όσον αφορά την κεφαλαιοποίηση, τη ρευστότητα και το βάθος των τοπικών κεφαλαιαγορών, υπάρχουν σαφείς γεωγραφικές αποκλίσεις μεταξύ των κρατών μελών. Τα κράτη μέλη της Δύσης και του Βορρά τείνουν να έχουν βαθύτερες κεφαλαιαγορές και αυτοεπισχυόμενους κεφαλαιακούς κόμβους, ενώ τα κράτη μέλη στην Ανατολή και το Νότο υστερούν. Οι ελεγκτές διαπίστωσαν ότι η Επιτροπή δεν είχε αναπτύξει ολοκληρωμένη και σαφή ενωσιακή στρατηγική για την αντιμετώπιση αυτών των διαφορών. Διαπίστωσαν ότι η Επιτροπή είχε χρησιμοποιήσει τον συντονιστικό της ρόλο στο πλαίσιο της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου προκειμένου να προωθήσει την ανάπτυξη και την ολοκλήρωση των τοπικών κεφαλαιαγορών και παρείχε στήριξη σε ορισμένα κράτη μέλη. Ωστόσο, δεν είχε συστήσει σε όλα τα κράτη μέλη με λιγότερο ανεπτυγμένες κεφαλαιαγορές να εφαρμόσουν τις σχετικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.

Οι ελεγκτές παρατήρησαν επίσης ότι το σχέδιο δράσης για την Ένωση Κεφαλαιαγορών δεν είχε επιφέρει ριζικές αλλαγές όσον αφορά την άρση των κύριων φραγμών που παρεμποδίζουν τις διασυννοριακές ροές κεφαλαίων. Οι φραγμοί αυτοί απορρέουν συχνά από την εθνική νομοθεσία, όπως αυτή που διέπει τους τομείς της αφερεγγυότητας και της παρακράτησης φόρου στην πηγή, ή από την έλλειψη χρηματοοικονομικής παιδείας. Η πρόοδος όσον αφορά την άρση των φραγμών ήταν περιορισμένη, εν μέρει λόγω της έλλειψης στήριξης από τα κράτη μέλη.

Ένα άλλο ζήτημα σχετικό με το σχέδιο δράσης για την Ένωση Κεφαλαιαγορών ήταν η ασαφής διατύπωση των στόχων. Οι προτεραιότητες προσδιορίστηκαν σε προχωρημένο στάδιο της διαδικασίας. Και όπου υπήρχαν στόχοι, συνήθως δεν ήταν μετρήσιμοι. Οι ελεγκτές σημείωσαν επίσης ότι η παρακολούθηση της προόδου δεν ήταν τακτική και συνεπής. Συνιστούν στην Επιτροπή να ενισχύσει σημαντικά το πλαίσιο παρακολούθησης.

Οι ελεγκτές διατυπώνουν προς την Επιτροπή σειρά άλλων συστάσεων για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του σχεδίου για την Ένωση Κεφαλαιαγορών· σε αυτές περιλαμβάνονται η υλοποίηση καλά στοχευμένων δράσεων για την περαιτέρω διευκόλυνση της πρόσβασης των ΜΜΕ στις κεφαλαιαγορές, καθώς και η λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση του κατακερματισμού και των βασικών διασυννοριακών φραγμών στις επενδύσεις. Οι ελεγκτές καλούν επίσης το Συμβούλιο να εξετάσει με ποιον τρόπο θα εξελίξει την πρόταση της Επιτροπής για την αντιμετώπιση της ασύμμετρης φορολογικής μεταχείρισης μεταξύ μετοχικών και δανειακών κεφαλαίων που αποβαίνει εις βάρος της ανάπτυξης της Ένωσης Κεφαλαιαγορών.

Γενικές πληροφορίες

Οι ελεγκτικές εργασίες είχαν ολοκληρωθεί πριν από την έξαρση της νόσου COVID-19 και, επομένως, η εν λόγω έκθεση δεν λαμβάνει υπόψη τις εξελίξεις πολιτικής και τυχόν άλλες αλλαγές που έλαβαν χώρα ως αντίδραση στην πανδημία.

Συναφώς, το ΕΕΣ έχει δημοσιεύσει εκθέσεις σχετικά με το [Ευρωπαϊκό Εξάμηνο](#), τον [Κόμβο επενδυτικών συμβουλών της ΕΕ](#), την [καινοτομία στις ΜΜΕ](#) και τις [παρεμβάσεις της ΕΕ στον τομέα των κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών](#).

Υπεύθυνη Τύπου: Claudia Spiti – claudia.spiti@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 553547